

บอกเล่า เก้าสิบ

“My home is where I work and I work everywhere.”

นพ. ชัยวุฒิ สววิบูลย์

หน่วยเวชบำบัดวิกฤต ภาควิชาเวชศาสตร์ฉุกเฉิน
คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ท่านคุ้นเคยกับคำกล่าวข้างต้นนี้กันบ้างหรือไม่ครับ ถึงไม่เคยได้ยินกันมาก่อนแต่เชื่อได้ว่าคงอ่านและเข้าใจความหมายได้โดยง่าย และเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่าหลายท่านก็อยากทำได้ตามคำกล่าวนี้ คือ การที่เราสามารถทำงานที่บ้านได้ หรือในทางตรงกันข้ามถ้าเรารู้สึกว่าที่ทำงานเปรียบเสมือนบ้านได้ก็คงดีไม่น้อยเพราะหลาย ๆ ท่านอาจยังต้องมีภาระหน้าที่ในการอยู่เวรในที่ต่าง ๆ ทั้งความเป็นอยู่ การเดินทาง คงลำบากไม่น้อยเหมือนกันน้อยใช้ไหมครับ

อย่างไรก็ตามเหมือนเช่นเคย ทุกท่านคงงุนงงกันเล็กน้อยว่าผู้เขียนกำลังต้องการจะสื่อถึงอะไร จากเนื้อหาฉบับที่แล้วเราได้กล่าวถึงผู้ที่บุกเบิกการดูแลผู้ป่วยวิกฤตเป็นครั้งแรกนั้นไม่ใช่แพทย์ แต่กลับเป็นเป็นพยาบาลที่มีชื่อว่า ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล และเราได้ย้อนเวลากลับไปในปี ค.ศ. 1853 ช่วงที่เกิดสงครามไครเมีย ซึ่งเป็นสงครามระหว่างจักรวรรดิรัสเซีย กับจักรวรรดิฝรั่งเศส จักรวรรดิอังกฤษ และพันธมิตร และได้มีเหตุการณ์ตามบันทึกว่ามีการร้องขอให้มีการจัดระบบการดูแลผู้ป่วยใหม่โดยมีการจัดระบบการดูแลผู้ป่วยวิกฤตตามลำดับความรุนแรงของผู้ป่วย จึงถือว่า ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล เป็นผู้บุกเบิกการดูแลผู้ป่วยวิกฤตเป็นครั้งแรก และถือว่าเป็นผู้บุกเบิกด้านพยาบาลศาสตร์ยุคใหม่ดังที่กล่าวมาแล้ว ในช่วงเวลา

เดียวกันนั้นเองก็มีเหตุการณ์สำคัญอันหนึ่งเกิดขึ้นที่เซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก ประเทศรัสเซีย นั่นคือ มีการทดลองและพัฒนการใช้ดินปืนทำทุ่นระเบิดที่ใช้ในสงครามทางเรือ เพื่อเอาชนะกองทัพอังกฤษได้สำเร็จ (รูปที่ 1) และนี่เป็นจุดเริ่มต้นของก้าวที่ยิ่งใหญ่ของมวลมนุษยชาติไม่เฉพาะแก่วงการทหารหรือวงการอุตสาหกรรมที่ต้องใช้การระเบิดแทนการขุดเจาะเท่านั้น แต่เป็นก้าวที่ยิ่งใหญ่สำหรับวงการวิทยาศาสตร์และวงการแพทย์ด้วย เล่ามาถึงตอนนี้หลายท่านคงแปลกใจกันว่า ดินปืน หรือการระเบิดจะมีผลต่อสิ่งต่าง ๆ ได้มากมายถึงเพียงนี้เลยหรือ

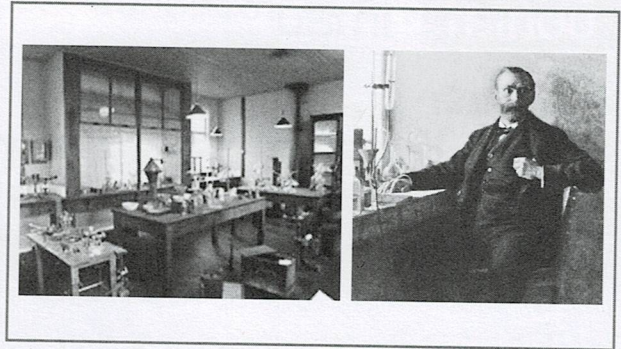
รูปที่ 1 แสดงภาพการทดสอบทุ่นระเบิดในสงครามไครเมียในช่วงตุลาคม ค.ศ. 1853 - กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1856

คำตอบคือท่านคิดถูกต้องแล้วไม่ใช่เพราะดินปืน
แน่ ๆ ครับ แต่เป็นเพราะคนที่คิดค้นมันขึ้นมาต่างหาก และ
ถ้าจะบอกว่าเขามีชื่อว่า เอ็มมานูเอล โนเบล พ่อคุณ ๆ กัน
ไหมครับ แต่ไม่ใช่ครับเป็นลูกชายของเขา อัลเฟรด โนเบล
ต่างหากที่คิดและก่อตั้งการให้รางวัลโนเบลขึ้นมา เรื่องราว
ของตระกูลนี้เป็นเรื่องที่สนุก ทำลาย น่าตื่นเต้นในการศึกษา
ติดตามเป็นอันมาก ถ้าจะให้เล่าคงใช้เวลาหลายวันทีเดียว
ที่ต้องมาบอกเล่าเก้าสิบกันฟังเพราะเห็นว่าเป็นยุคเดียวกับ
ฟลอเรนซ์ ในดิงเกิล ที่ได้กล่าวถึงมาก่อน ในขณะที่คนหนึ่ง
เป็นผู้ช่วยเหลือ อีกคนกลับเป็นผู้ทำลายในยุคเดียวกันนี้เอง

ชีวิตของ อัลเฟรด โนเบล นั้นไม่ได้โรยด้วยกลีบ
กุหลาบ โดยในขณะที่เขาเกิดมานั้นพ่อของเขา เอ็มมานูเอล
โนเบล ถูกบังคับให้ต้องล้มละลาย ต้องเดินทางไป
เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก เพื่อที่จะหาเงินเลี้ยงครอบครัวและ
หาช่องทางทำธุรกิจใหม่ ถึงแม้ต่อมาธุรกิจใหม่นี้จะประสบ
ความสำเร็จและสร้างความมั่งคั่งให้แก่ครอบครัวนี้เป็น
อันมากแต่ไม่นานธุรกิจก็ล้มละลายอีกและต้องอพยพ
กลับสวีเดนบ้านเกิด อย่างไรก็ตาม ด้วยความที่พ่อของเขา
ให้ความสำคัญกับการศึกษาแก่ลูก ๆ เป็นอย่างมาก ในขณะที่
อัลเฟรด โนเบล มีอายุได้เพียง 17 ปี เขาจึงสามารถพูด
ได้ถึง 5 ภาษาและมีความเชี่ยวชาญในอีกหลายด้าน
และท้ายสุดได้ไปศึกษาด้านวิศวกรรม เพื่อนำความรู้มา
พัฒนาธุรกิจของครอบครัว ซึ่งต่อมาเขาให้ความสนใจ
สาร ไนโตรกลีเซอริน และพัฒนาเป็นระเบิดไดนาไมต์ได้
สำเร็จ ซึ่งมีประโยชน์ต่องานทางอุตสาหกรรมและงาน
ทางทหารเป็นอันมาก แต่ก็อีกนั่นแหละทุกอย่างไม่มีอะไร
ได้มาเปล่า ๆ เขาต้องทำการทดลองที่เสี่ยงอันตรายเป็น
จำนวนมากและจากการทดลองของเขาเพื่อพัฒนาการ
ทำระเบิดนี้ ในปี ค.ศ. 1864 เขาต้องสูญเสียพี่น้องและ
ญาติหลายคนไปจากการระเบิด (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 แสดงภาพจำลองเหตุการณ์โรงงานผลิตระเบิดที่ได้เกิด
ระเบิดขึ้น

รูปที่ 3 แสดงภาพห้องทดลองและภาพจำลองของอัลเฟรด โนเบล

อัลเฟรด โนเบล ตระหนักถึงอานาภาพและอันตราย
ของไนโตรกลีเซอรินเป็นอย่างมาก เขาเดินทางไปทั่วโลก
เพื่อตั้งโรงงานผลิตระเบิด และใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในห้อง
ทดลองหรือโรงงาน (รูปที่ 3) โดยเขาแทบจะทำธุรกรรม
ต่าง ๆ ด้วยตัวเองเกือบทั้งหมดและไม่มีบ้าน เขาจึงเป็น
ตัวอย่างของบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการทำงานหนัก
อย่างแท้จริง โดยสิ่งที่เขามักพูดเสมอคือ “My home is
where I work and I work everywhere.” ซึ่งทำให้
ผู้เขียนได้คิดถึงพวกเรา แพทย์ และพยาบาลทั้งหลาย โดยเฉพาะชาว
ไอชียูทุกท่านที่ต้องนอนเวรและทำงานหนัก
เหมือนอยู่ในห้องทดลองหรือโรงงานของ อัลเฟรด โนเบล
มีอีกเรื่องหนึ่งที่ถือว่าเป็นเกร็ดสำคัญที่อยากเล่าให้ฟังก็คือ
ในช่วงปลายของชีวิต อัลเฟรด โนเบล ทุกข์ทรมานกับอาการ
เจ็บหน้าอกจากโรคหัวใจขาดเลือดอย่างมาก และเขาไม่เชื่อ
เลยว่า ไนโตรกลีเซอริน ที่เขาเองยังหวาดกลัวกลับมาใช้
รักษาอาการดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าในสมัยนั้นยัง
ไม่ทราบกลไกการออกฤทธิ์ของมันก็ตาม

ไว้มีโอกาสและมีผู้สนใจจะเล่าเกร็ดความรู้อื่น ๆ ให้ฟัง
ในฉบับต่อไป และอย่าลืมนะครับ ใครมีเรื่องราวใด ๆ
ที่อยากเล่าสู่กันฟัง อยากบอกต่อเป็นเรื่องราวดี ๆ ที่
เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เป็นนวัตกรรม หรือมุมมองต่อ
การดูแลผู้ป่วยใน ไอชียู หรือเรื่องราวอื่น ๆ โปรดติดต่อ
ส่งเรื่องผ่านทางกองบรรณาธิการ หรือที่ email ของ
ผม hlexxx@gmail.com ได้โดยตรง รับรองท่านจะ
ไม่ได้รับรู้เรื่องนั้นคนเดียวแน่นอน สวัสดี พบกันใหม่ฉบับ
หน้าครับ